

פחד דוד

פרשת
בשלח

ט"ו שבט
תשע"ז

856

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות
17:04 | 16:50 | 17:00 | 16:46

מוצאי שבת
18:03 | 18:00 | 18:01 | 18:00

רבינו תם
18:40 | 18:37 | 18:36 | 18:40

משכיל לדוד

תכלית האדם בעולמו

מזה שנה של עשרת אלפים שקל. נדהמתי איך הוא דואג עבור כסף זה ומיד נתתי לו ונרגע. והרי אני הייתי שלוחו של ה' לתת ליהודי זה את הכסף והכל מאיתו יתברך ולא היה לו לדאוג. וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים קכא, א-ב) "מאין יבא עזרי, עזרי מעם ה'", לומר שאם האדם יודע ש"מאין יבא עזרו" ואינו בוטח באנשים בשר ודם. מיד תבוא לו הישועה מה' ואז מקיים בו "עזרי מעם ה'". מעשה בסבא מנובוהרדוק זיע"א שבראשית דרכו היה עוסק במסחר לפרנסת ביתו. פגש אותו רבי יצחק בלאזר זצוק"ל ושאל אותו מדוע הוא עוסק במסחר ולא רק בתורה ובעבודת ה'. ענה לו הסבא ז"ל כי אם לא יעבוד במסחר במה יחיה. אמר לו רבי יצחק בלאזר, ובמה תמות. כלומר מה תביא עמך לעולם הבא, ולמה לך להשתעבד לכסף ולא רק לתורה.

ועל פי זה יבואר שבני ישראל קשרו את השם של קרבן פסח לכרעי המטה, כדי להראות שהבהמות משועבדות וקשורות לאדם, ואין האדם משועבד לבהמות כמצריים. זהו יסוד גדול שאם האדם לא חי בשביל תכליתו האמיתית לעולם הבא, הרי הוא כבהמה ורגוע ממנה.

הנה בשנת תשס"ה התרחשו באסיה אסונות טבע נוראיים שנקראו 'צונאמי'. שרעידת אדמה בים זעזעה את המים וטלטלה אותם ושטפו בעוצמה חלקים עצומים של היבשת עם כל הבתים והאנשים, ולמעלה מרבע מליון אנשים ניספו באסון זה. ומצאו שכל הבהמות מהגדול עד הקטן ביותר ניצלו, כי חושם המפותח והבריא אותם להם שעומד לבא גל הצונאמי והם נסו על נפשם. וכך ראו איך נמר רץ ליד צבי, ומתוך שקיעותם בבריחה לא טרפו זה את זה. ואילו כמה זמן לאחר מכן שני מטוסים יצאו בטיסה וכמעט התנגשו זה בזה, וניצלו במרחק מטרים ספורים, בביצוע של הרגע האחרון שביצע אחד הטייסים. ובדקו ומצאו שהרדאר של אחד המטוסים התקלקל. ואת הרדאר המציא האדם. רואים את ההבדל בין הרדאר ששתל ה' בבהמות לחוש את הסכנה, לבין הרדאר שהמציא האדם שנתון לקלקולי.

באחד הימים בא לפני יהודי במקסיקו וביקש ברכה שיצליח לעשות את מה שרוצה. שאלתי אותו מה רצונו, והשיב שאינו חפץ לומר. אמרתי שאיני נותן ברכות אם לא אדע על מה הברכה. ואמר שחפץ לשים קץ לחייו. השתוממתי איך אותו יהודי שמטופל במשפחה שמרוה לו רק נחת ומסובב בכסף וזהב לרוב, אף על פי כן לא מוצא את טעם החיים ותכליתם ורוצה לאבד את עצמו לדעת, זה קורה למי שאינו מאמין בה' ובתורתו. וכמו שכתב ה"מסילת ישרים" (פרק ב) שיש עיור מלידה ויש עיור שאינו רוצה להראות, ויכול הוא לעבור ליד בית כנסת ולראות את השלט ומעלים עיניו וליבו מזה.

ובאמת מצאו החוקרים שגם הבהמות נוטות להתאבד, ואפשר להתחקות אחר שירות של עכברים או חולדות וצפרדעים שקופצים למים ומתים. ואם האדם חי כבהמה גם הוא מתאבד. והכל מאחר ועוצם את עיניו מהתורה. אדם שעוצם את עיניו מן התורה הוא כהולך בחושך ודומה לבהמה, שהיא חיה רק עבור קיומה וכאשר מואסת בחייה היא מתאבדת.

"ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים"

(שמות טו, כב)

וכתב רש"י "הסייען בעל כורחם שעטרו מצרים סוסיהם בתכשיטי זהב וכסף ואבנים טובות, והיו ישראל מוצאים אותם בים, וגדולה היתה בית הים מבית מצרים".

יש לשאול מדוע ביהוה זה לא היתה בצורת שאלה כבית מצרים.

ועוד קשה מדוע בית מצרים לא היתה באופן של מתנה, אלא רק באופן של שאלה.

עוד יש להבין מדוע באמת ירדו ישראל למצרים, ומפני מה הוצרכו להיות עבדים.

ונראה בסייעתא דשמיא לבאר את כל השאלות הללו.

הנה הרבה אנשים מתהלכים בעולם תוהים ותמהים מה תכליתם בעולם, המדענים סוברים שהאדם בא לעולם בשביל לחיות ולהנות כמה שיותר כמו הבהמות. וודאי שהמתבונן מבין שאין זה מתיישב על השכל שאדם בא לחיות בשביל למות כבהמה, ובעבור זה לא כדאי לבוא לעולם הזה.

ואילו הכופרים סוברים שמוצא האדם מן הבהמה, ועל כן גם שורפים את הגופה לאחר המוות וחיים חיים מטופשים לאין תכלית. כך באמת חיים עמים רבים של אומות העולם, שרוצים להנות ולשלוט. וכמו שבהמה נלחמת לטרופ חיה אחרת עבור מחייתה או להגן על עצמה, ועסוקה כל הזמן במלחמת הקיום שלה. כך העמים שחיים כבהמות עסוקים במלחמת קיום ושלטון, וכובשים זה את זה. פעם זה מושל ופעם אחרת השני מושל, ממש כבהמה.

גם במצרים העתיקה היו חיים כך. עד כדי שהיו עובדים וסוגדים לבהמות בחושבם שהבהמות עדיפות מהם. ולזה הוריד ה' את ישראל למצרים, שיראו את צורת החיים הקלוקלת והבהמית של המצריים ויבינו ויקחו מוסר שאין זו הדרך. וידעו כי התכלית היא לעבוד את ה' ולזכות בחיי נצח בעולם הבא ולא לחיות כבהמות.

ועל כן נתן להם ה' את בית מצרים בצורה של שאלה, שידעו שהכסף הוא רק מאיתו יתברך. ויבינו שלצבור כסף וזהב אין לזה תכלית, כי הכל תלוי ברצון ה'. אם הוא נותן - הרי אף בלא שיעבדו יקבלו, ואם אינו נותן, אז לא יקבלו אף אם יעבדו. ובני ישראל לא יחשבו ש"כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ת, ז). ובכך יחפשו וידעו את התכלית האמיתית להתכונן לעולם הבא. ולכן רק בתור שאלה קיבלו את בית מצרים, שאילו היו מקבלים בתורת מתנה היה עולה בליבם לחשוב שזה שכר לעבודתם.

ואילו את בית הים נתן להם ה' באופן של מתנה. והקשינו מדוע לא בצורה של שאלה כבית מצרים. ונראה שרצה ה' ללמד אותם קודם מתן תורה עוד לימוד גדול - שהאדם הוא הבעלים על הכסף ולא הכסף בעלים עליו. ולא יתן האדם לעצמו להיות משועבד ורודף אחרי הכסף ולדאוג דאגת שווא, אלא את כל הדאגה והשעבוד ינתב לתורה ומצוות. והראיה שהנה בא להם כסף בחינם בבית הים מאת ה'.

מעשה ובא לפני יהודי בוכה ודואג כאילו התרחשה עליו צרה צרורה. שאלתי מה מעיק עליו. ואמר לי שיש לו חוב

הילולא דצדיקיא

- טו - רבי חיים מרדכי מרגליות
מח"ס 'שערי תשובה'
- טז - רבי שלום מרדכי
הכהן שבדרון
- יז - רבי חיים פלאגי
- יח - רבי בנימין בינוש פינקל
ראש ישיבת מיר
- יט - רבי שמעון גרינפלד
- כ - רבי עובדיה הדאיה
מח"ס 'ישכיל עבדי'
- כא - רבי יהודה זאב סגל
ראש ישיבת מנצ'סטר

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

הקב"ה הוא הנותן ואתה רק שלח

"הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז-ד)

רש"י מצטט את דברי המכילתא: דבר יום ביומו - צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". ועוד מובא במכילתא: "דבר יום ביומו - מי שברא היום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמנה".

סיפר הגאון רבי רפאל דוד אויערבאך זצ"ל: מעשה בשתי משפחות שבאו בקשרי שידוכין. נכנסו שני המחוננים יחדיו אל החזן איש לקבל ברכתו ועצתו כיצד יחלקו ביניהם את נטל ההוצאות של הדירה והחתונה.

פנה החזן איש למחותן האחד ואמר לו: "אתה תקבל עליך הוצאות הדירה!"

ומיד פנה למחותן השני ואמר לו: "אתה תקבל עליך הוצאות החתונה והרהיטים לדירה". לאחר שהתאושש המחונן הראשון משמיעת המשימה שהוטלה עליו, שאל את החזן איש: "רבי, הרי אין ביכולתי להשיג כלל הוצאות בסדר גודל כזה?"

השיב לו החזן איש: "וכי סבור הנך שאתה הוא הנותן, הרי הנותן הוא הקב"ה ואתה רק שליח לבצע את הדבר, ואם כן מה איכפת לך שמיניתי אותך שליח על ענין הדירה... אך אם אתה דוקא מתעקש ואינך רוצה להיות שליח על ענין הדירה אלא על פחות מכך, אם כן אני מחליף את השליחות..."

ואז, לתדהמת המחונן השני, פנה אליו החזן איש ואמר לו: "עכשיו אתה תהיה שליח לענין הדירה, והמחותן הראשון יהיה שליח על ענין החתונה והרהיטים..."

המחותן השני שהיה פיקח אמר לחזן איש: "אם הרב ממנה אותי שליח על ענין הדירה, מדוע לא יזכה אותי ביותר מזה!" נענה החזן ואמר: "באמת אתה צודק, על כן ממנה אני אותך שליח על הכל! גם על הדירה וגם על החתונה והרהיטים..."

המחותן הראשון ששמע עד עתה בשקט את כל הדו-שיח, הרגיש אי-נעימות ובושה. הוא פנה לחזן איש ואמר: "רבי, על החתונה והרהיטים אני כן מסכים להיות שליח".

אמר לו החזן וא: "כבר אחרת את המועד והמחותן השני זכה כבר בשליחות על הכל!"

וכך היה. המחונן השני הצליח בכל אשר פנה, והשיג את הכסף לכל ההוצאות שלא כדרך הטבע...

אמונת חכמים כמוה כאמונה בבורא עולמים

בחול המועד פסח (בשנת התשע"א) בשהותי בארץ הקודש, הוזמנתי לשאת דברי תורה וחיזוק בעיר נתיבות בערב שירה ופיוט, שנערך בבית הכנסת 'לב אליהו' בראשותו של רבי משה פרץ שליט"א. משסיימתי את דבריי ניגש אליי אדם בשם מר אברהם כהן הי"ו, וגולל בפניי סיפור מפתיע ומרגש שהתרחש לפני כחמש עשרה שנה. וכה היה המעשה כפי שסופר מפיו.

"לפני כחמש עשרה שנה נולד לנו בשעה טובה בן זכר. אולם כבר מעת יציאת הוולד לאוויר העולם, נהפכה השמחה לתוגה. התינוק שכב כאבן דומם, מבלי להניד את איבריו. ויתרה מזו - הוא לא בכה כלל, כפי שתינוקות בוכים בעת לידתם. לצערנו הרב תחזיתם של הרופאים הייתה קודרת, והם לא העניקו סיכוי שישרוד בחיים רח"ל. להערכתם נותרו לו שעות ספורות בלבד..."

אולם אנו לא התייאשנו מרחמי ה' יתברך, ומיד התקשרתי לכבוד רבי דוד שליט"א, ובקשתי מכם ברכה לישועה. כאשר שמע כבוד מורנו הרב את הסיפור נזדעזע מאוד, אולם אמר לי בזו הלשון "אל דאגה! אני מבטיחך שבזכות אדוני אבי מורי רבנו משה אהרן פינטו זיע"א, יברא התינוק ויחיה. ואם תזמין אותי לשמש כסנדק בבריתו, אני אענה להזמנה בשמחה..."

באותה שעה הדברים היו נראים כה רחוקים, כאשר הוולד היה מונח בעריסה במצב שכזה. אולם האמנתי בלב שלם

בזכותו של הצדיק רבי משה אהרן פינטו זיע"א בידעי את מאמר חז"ל "צדיק גוזר והקב"ה מקיים". ואכן למרות השערותם של הרופאים, התאושש התינוק במקצת ויכולנו לקיים את הברית, כאשר כבוד הרב שליט"א אכן שימש כסנדק.

בחלוף הימים, שוב החמיר מצבו של התינוק, והרופאים מילאו את ליבנו בחששות כבדים ואמרו שישנו סיכוי שיחיה לכל היותר עד לגיל שנה. אולם אנו לא התייאשנו. גדולה הייתה האמונה בליבנו בברכתו של הרב שליט"א בזכות אבותיו זיע"א, ובכוחם הנפלא לחולל ישועות בסייעתא דשמיא. וברוך ה' בננו היקר גדל לתפארה, ויצא מן המצב הקשה באופן מופלא ביותר. וכיום הוא בן חמש עשרה שנה, בריא ושלם!... ובעודו מדבר עימי הצביע לעבר הבחור העומד לצידו "הנה זהו בני היקר, שהבריא וגדל בזכות ברכת הצדיק..."

התרגשות גדולה אחזה בי, בראותי עד כמה גדול כח קידוש ה' שנעשה מסיפור מופלא זה. ובאמת יודע אני בבירור כי לא אני הוא זה שהחשתי ישועתו, אלא אמונתו התמימה של אותו אדם בצדיק אדוני אבי מורי רבנו משה אהרן פינטו זצוק"ל זיע"א, שהיה כל כולו עבד נאמן לבוראו, וכל חייו היו מקשה אחת קודש לעבודת ה'. וכח האמונה התמימה הזו הביא את הברכה והישועה לאותו תינוק.

על כן ישתדל האדם בכל עוז לחזק את האמונה התמימה בקרבו, ויאמין בכל מאודו בהקב"ה ובעבדיו הצדיקים. כמו שנאמר (שמות י"ד ל"א) "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" ומקשים חז"ל (מכילתא) אם במשה האמינו, קל וחומר בה'? אלא ללמדך שכל המאמין ברועה נאמן - כאילו מאמין במי שאמר והיה העולם.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"ותשר דבורה". (שופטים ה)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על נפילת סיסרא ושירת הנביאה דבורה, כפי המסופר בפרשתנו על נפילת פרעה וחילו ושירת משה ובני ישראל על הים.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

ישמור את עצמו להבא

נוכל לראות זה בחוש, שמי שהוא שומע לשון הרע, אף שאין בדעתו לקבלה, הוא נותן יד לפושעים על ידי זה.

כי אם פעם אחת יראה, אשר השומע ישמע לו, לא יחשוך פיו מזה תמיד, וביום מחר ישנה עוד באולתו לספר דברי גידוף על חברו ולהעליל עלילות עליו. אך אם ישיב לו, אין רצוני לשמוע דבר שלא ראיתי בעצמי, או שמראה לו פנים זעומים עבור זה, על ידי זה היה שומר את עצמו להבא, שלא לספר בגנות חברו, בראותו כי ספורו לקלון יהיה לו, שיחזיקו אותו לבעל לשון הרע עבור זה.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ד הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

הקשר בין זיווג ופרנסה לקריעת ים סוף

"ויט משה את ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים". (שמות יד, כא)

אומרים חז"ל (סוטה ב, א) שקשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף וכן קשים מזוונותיו של אדם כקריעת ים סוף (פסחים ק"ח, א). ויש לבאר מהו הקושי המשותף בין מציאת פרנסה לבין מציאת בן זוג עד ששניהם נידמו זה לזה והשווה לקריעת ים סוף. כמו כן יש להבין ולדעת מפני מה נדמו קשיי הפרנסה וקשיי הזיווג לקושי של קריעת ים סוף.

ונראה לבאר ולומר שבזמן שבני ישראל עמדו על הים וחיל מצרים רדפו אחריהם לא העלו המה על קצה דעתם שהקב"ה יבקע למענם את הים ומשם תבוא ישועתם, ולפיכך החלו לצעוק לאביהם שבשמים שישיעם.

ואמנם בני ישראל האמינו בלב שלם שהקב"ה יצילם מיד המצריים, שהרי אם לא היתה בכוננת הבורא ברוך הוא להצילם מיד העם המצרי, מפני מה גאלם ממצרים באותות ובמופתים, אך לצד אמונה זו לא היתה לעם ישראל כל השגה מנין תצמח ישועתם.

ועל כך נאמר (תהלים קכ"א, א-ב) "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ", ומשמע מפסוק זה שבזמן שאדם המאמין בה' נתון בצרה ובמצוקה הוא נושא עיניו בתפילה שהקב"ה ישיעו, מתוך שמצויה בו האמונה הבסיסית שהעזר והסיוע יבואו לו מעושה שמים וארץ, אך למרות כן אין הוא יודע באיזה אופן ומאיזה כיוון תצמח לו הישועה וסמוך ובטוח הוא שהקב"ה כבר ימצא את הדרך הראויה והנכונה להושיעו.

ובמצב זה היו מצויים בני ישראל בעמדם על הים, שהכירו בכוחו הגדול של הקב"ה וביכולתו להצילם אף שלא מדרך הטבע, אך עדיין לא ידעו מנין תבוא להם ההצלה. וחשבת שמציאת הזיווג ועניין הפרנסה נדמו לקריעת ים סוף, היות ובשני תחומים אלו אין האדם יודע מנין תבוא הצלתו, שיתכן הדבר שאדם ישקיע את כל מרצו וכוחו בפיתוח עסק מסוים או בהשקעה פלונית מתוך שמאמין הוא שמשם תצמח לו הפרנסה, אך למעשה מסובב הסיבות ועילת העילות גורם לכך שפרנסתו תבוא לו מכיוון אחר לגמרי אשר הוא לא חשב עליו קודם לכן, כפי שעם ישראל בזמנו לא האמינו שישועתם תבוא להם מכיוון הים.

וכגון זה אף בענין מציאת הזיווג לעיתים האדם חש שהוא זה שמנהל את העניינים ורק בכוחו להחליט מי היא בת הזוג המתאימה והראויה לו, אך למעשה הקב"ה שהוא בוחן כליות ולב מכיר את האדם לשורשו ולעומק תכונותיו ולפיכך ממציא לאדם את בת הזוג המתאימה לו ביותר אשר בעזרתה ובשותפות עימה יוכל האדם להקים בית מבורך ולעבוד על מידותיו.

והנה גם אם במבט ראשון נראה לו לאדם שאותה אשה אינה תואמת את תכונות האופי שלו ולכן יקשה עליו לדור עימה בבית אחד, עליו להיות סמוך ובטוח שכפי שעם ישראל לא האמינו שהצלתם תבוא להם מכיוון הים ולמרות כן נוסעו על ידו, כך הקב"ה סובב הדבר שאשה זו תהיה שותפתו לחיים כיון שרק היא זו המתאימה והראויה לו, הגם שזה לא ניכר בהשקפה ראשונה.

והאדם ישיג את מבוקשו רק אם הוא יאמין שמהקב"ה יבוא עזרו, אבל אם יתעקש האדם ויאמר שרק באופן כזה או כזה תבוא לו העזרה, זה סימן שהוא בוטח בעצמו ולא בהקב"ה וכך לא יוכל להשיג את מבוקשו.

חזק וברוך

מתחזקים באחוה וזוכים לברכה

כולנו בודאי מכירים את דרשת חז"ל על הפסוק "פתחו שערים ויבוא גוי צדיק שומר אמונים" - אל תקרי שומר אמונים אלא שאומרים אמנים.

המשמעות של 'גוי' בפסוק זה הוא לשון רבים. ואם כן שואל בעל ה'שומר אמונים' יש לדקדק הרי כאן מדובר על יחיד העונה אמן. ואם כן ראוי לומר: ויבוא איש שאומר אמנים?

רבי שמואל רוזובסקי זצ"ל מבאר זאת על פי הגמרא במסכת עירובין המספרת על רבי פרידא שבזכות התמסרותו בלומדו ארבע מאות פעמים נוספות עם אותו תלמיד, זכה שיצאה בת קול ואמרה זו וזו תנו לו ורבי פרידא ובני דורו מזומנים לעולם הבא.

נמצינו למדים, שיכול האדם על ידי עשיית מצוה בהתמסרות בכל כוחו לפעול ולזכות לא רק את עצמו אלא אף את אחרים. כנאמר בפסוק "איש אמונות רב ברכות" - כל מי שהוא נאמן הקב"ה מביא ברכות על ידו. 'נאמן' - היינו הפועל בכל כוחו כמי שיש לו ברית ידידות עם חבריו מכאן לומדים ש"איש אמונות" המתמסר לענות אמן 'בכל כוחו' - בנאמנות' מזכה בזה גם את כל בני דורו. ובה דיוק הלשון ויבוא 'גוי' צדיק - שהיא כנוי לרבים, שהרי הוא מזכה על ידי עניית אמן בכל כוחו את הרבים. כי מידה זו של "איש אמונות" גורמת להשפיע משמים שפע רב של טובה וברכה לבריות והקב"ה מביא ברכה על ידו.

נפתחים לפניו שערי גן עדן

אמר ריש לקיש: "כל העונה אמן בכל כוחו פותחין לו שערי גן עדן" - המהרש"א בביאורו למאמר חז"ל זה מקשה מדוע אומר ריש לקיש "פותחין לו שערי גן עדן" - בלשון רבים? - נמצינו למדים כי העונה אמן בכל כוחו זוכה לא רק לפתיחת שער גן עדן אלא גם לפתיחת שערים רבים המצויים בגן עדן, והיינו שישנם בעומק גן עדן שערים לפנים משערים וכל השערים הללו נפתחים לפניו.

כמו כן, לשון הפסוק: "הביאני המלך חדריו" - לשון חדריו מורה על חדרים רבים. ועוד שחדרו משמעותו חדרים פנימיים, כמבואר בילקוט: "גנזי המרום ומהדרים שבשנים" והיינו שקיימים מחיצה לפני מחיצה ושער לפני שער בעומק גן עדן וכל אלו נפתחים למי שעונה אמן בכל כוחו.

כל כך למה? - שואל רבי שמואל רוזובסקי: וכי כרוכה היא עניית אמן במאמץ כה גדול עד שראוי הוא העונה לזכות לשכר כה גדול? - אלא, עיקר ההדגשה אינה על ה"עונה אמן" שאף הוא דבר גדול, אלא על "בכל כוחו" - התנאי לזכייה נפלאה זו הוא שהענייה תהיה בחיזוק גדול, בכל כוחו, שעל ידי זה הוא אוחדו במקור הקדושה והרוחניות.

ומה הם שערי גן עדן שנפתחים לו? - אומר הזוהר הקדוש: שכשיוצא אדם ששומר אמן מבית עולמו, יוצא כרוז לפניו ומכריז: "פתחו שערים" לפניו, כמו שהוא היה פותח שערים כל יום כשהיה שומר אמנים.

גם בהווה זוכה העונה אמן בכל כוחו בפתיחת שערים, אלו שערים נפתחים לפניו? - אומר הזוהר הקדוש: שערי תפילה - בשעה שצר לו לאדם ומתפלל לבורא עולם, הקול מכריז בכל העולמות "פתחו שערים", כמו שישראל פתחו שערי הברכות בעניית אמן שענו אחר ברכה ששמעו, כך עתה פתחו שערים ותקבל תפילתם."

ומוסיף על כך רבי שמואל רוזובסקי, כי העונה אמן בכל כוחו נפתחים לפניו שערי גן עדן שהם שערי העולם הרוחני. כל שערי השגת השפע הרוחני שבבריא נפתחים לו.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

ומפני מה נטבעו המצריים על ידי ישראל בים סוף?

לפי שנאמר "ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היאורה תשליכהו" וגו'. אין צו אלא כרוז, שנאמר "ויצו משה ויעבירו קול במחנה" וגו' (שמות ל"ו), נאמר כאן צו ונאמר להלן צו, מה אותה ציווי כרוז אף ציווי האמור כאן כרוז.

ומה היו עושי בני המצריים הרשעים, היו הולכין ומחזירין בעיירות של ישראל, כיון שהיו שומעין קולה של אשה צועקת בלידתה, היו הולכין ואמרו לאבותיהן ובאין ונוטלין את בני ישראל ומשליכין אותן בנהר, ועל אותה שעה נאמר "אחזו לנו שועלים" - אלו המצריים הרשעים, שועלים - אלו בני המצריים, מחבלים כרמים וכרמינו סמדר - אלו בני ישראל שהם משולים ככרם שנאמר (ישעיה ה) "כי כרם ה' צבאות בית ישראל". מכאן היה רבי אליעזר הגדול אומר בית ישראל שהם כרמו של הקב"ה, אל תגיץ בו, ואם הצצת בו אל תרד לתוכו, ואם ירדת לתוכו אל תהנה ממנו, ואם נהנית ממנו אל תאכל מפירותיו, ואם הצצת וירדת ונהנית ואכלת

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ימים קשים התרחשו ובאו על מרוקו. לא טל ולא מטר. נשיאים ורוח וגשם אין. השנה היתה מעוברת, כבר עברה מחצית מחודש אדר שני, ושום טיפת גשם לא ירדה להרטיב וללחלח את פני האדמה.

בצר להם פנו יהודי מוגאדור אל כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א, כדי שישועם מצרתם ויתפלל עליהם. הם סיפרו לו על מצוקתם, וביקשו כי יעורר עליהם רחמי שמים. שהרי אם גשמים לא יורדים - אמרו לו - כולנו אבודים! רבי הושיעה נא!

רבי חיים שמע את הדברים בקשב רב, ופסק: "למחר האספו כולכם בבית הכנסת. אל תאכלו ואל תשתו, הרבו בתפילות. לאחר מכן תצאו כולכם אל בית העלמין, ותצפו לישועת השם".

וכך הוה. למחרת הכריזו בקהל על יום תענית ותפילת רבים. הציבור נאסף בבית הכנסת לתפילה, ובתום התפילה יצאו כולם לבית העלמין. אז ראו כי גם כ"ק רבי חיים זיע"א הולך עמם.

כשהגיעו אל בין המצבות, אמר כ"ק רבי חיים זיע"א למשמשו: קרא בקול גדול: "אדר ב' בנידו! אדר ב' בנידו! אדר ב' בנידו!"

השמש עשה כמצות הרב, אף שפשר הדברים נשגבו מבינתו. והנה הוא טרם כלה לצעוק את הדברים, קרא מיד רבי חיים ואמר בקול גדול: "אדר ב' שרוי לך, אדר ב' מחול לך, אדר ב' מותר לך", וכך הלאה, כפי שאומרים בסדר התרת נדרים.

כשסיים כ"ק רבי חיים זיע"א לומר כן, שב לביתו ואחריו חזרו הכל לבתיהם. בעודם עושים את דרכם איש איש לביתו, נפתחו לפתע ארובות השמים ומטר עז ניתר ארצה. מסופר, כי בטרם הספיקו להגיע לבתיהם, כל בגדיהם נרטבו ונספגו ממי הגשמים הרבים שירדו באותו יום בזכות תפילת הצדיק.

יבוא לביתו לקדש על היין

חברותא משולשת וקבועה, היתה להם לרבנים הצדיקים הקדושים; רבי אברהם קוריאט זצ"ל, כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א ורבי דוד בן חזאן זצ"ל. שלושת אלו שראשי התיבות של שמותיהם הוא "אחד", הרכיבו את בית הדין היחיד והמיוחד שהיה בעיר מוגאדור.

מנהג של קבע היה להם לכ"ק רבי חיים פינטו זיע"א ורבי דוד בן חזאן זצ"ל, בכל ערב שבת קודש, ללמוד את פירושו של האלשיך הקדוש על הפרשה. וכדי שלא להפסיק מנהג קבוע זה, סיכמו השניים ביניהם, כי מי מהם שיתבקש ראשון לישיבה של מעלה, ישוב ויתגלה לחבירו, כדי ללמוד עמו את פרשת השבוע עם פירושו של האלשיך הקדוש.

רבי דוד בן חזאן נלקח ראשון לבית עולמו. בשבת שלאחר פטירתו המתין כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א לבואו, כפי שסוכם, אך רבי דוד בן חזאן בושש מלבוא. כ"ק רבי חיים פינטו זיע"א קרא למשמשו ואמר לו, ללכת אל בית האלמנה של רבי דוד בן חזאן זצ"ל, ולשאול אותה מדוע בעלה רבי דוד זיע"א לא מגיע ללמוד בספר האלשיך.

השמש חשב כי הוא לא שומע טוב, ולכן כ"ק רבי חיים זיע"א חזר על דבריו בשנית. הבין איפוא השמש כי מדובר בדברים נשגבים מבינתו, ויצא לדרכו למלא את שליחותו. בבית רבי דוד בן חזאן פתחה האלמנה את הדלת, וכאשר אמר לה השמש כי כ"ק רבי חיים זיע"א שואל מדוע רבי דוד לא בא ללמוד כפי שסוכם - היא נדהמה. "מנין הוא יודע שבעלה נמצא בבית?" - שאלה את השמש.

עוד באותו לילה נודע לכ"ק רבי חיים זיע"א מה שאירע. רבי דוד בן חזאן זצ"ל נגלה לידידו וסיפר לו, כי הוא הבטיח גם לאשתו, כי בכל ערב שבת יבוא לביתו לקדש על היין (כמו שמצינו אצל רבינו הקדוש) ומשום כן הוא לא יוכל להיות באותו זמן בשני מקומות. עם זאת הוא הוסיף והודיע, שמהיום והלאה, הוא יתגלה רק לכ"ק רבי חיים זיע"א בהקץ, ואילו לאשתו שסיפרה את הסוד - יתגלה רק בחלום.

צפון מצד אחד וישראל באמצע, ואראה אני אותם אם יש כח בידי להציל אותם אם לאו, שנאמר ו"פרעה הקריב וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו" וגו' (שמות יד). באותה שעה אמר הקב"ה למשה "מה תצעק אלי דבר אל בני יסעו", מה היתה מחשבה של המצריים באותה שעה? נרדוף אחר ישראל ונשיג אותם ונתגאה עליהם ונשליך אותם בים, על אותה שעה הוא אומר "אז ישיר משה עזי וזמרת יה וגו' ה' איש מלחמה וגו' מי כמוכה באלים ה'" וגו'.

כיוצא בדבר אתה אומר על סנחריב מלך אשור שנתקנא ונתנקם בהם בישראל, והקב"ה היה מתקנא ומתנקם במחנהו בקנאה ובנקמה ובעלילה ובגאווה.

בקנאה מנין, שנאמר (נחום א) א"ל קנא ונוקם ה'" וגו'. בנקמה מנין, שנאמר (תהלים צ"ד) "אל נקמות הופיע". בעלילה מנין, שנאמר (ירמיה ל"ב) "גדול העצה ורב העלילה אשר עיניך פקוחות על

כל דרכי בני אדם לתת לאיש כדרכיו" וגו'. בגאווה מנין, שנאמר "אשירה לה' כי גאה גאה". ומה היתה מחשבה של סנחריב, שהיה בדעתו של סנחריב הרשע להתנקם בישראל, ואמר להן לחיילותיו צאו והביאו לי כל אחד ואחד מכם "מלא כף עפר מעפר של ירושלים ונעקור שמה מן העולם", שנאמר (נחום א) "ממך יצא חושב על ה' רעה יועץ בליעל". וכי על הקב"ה היה יועץ, אלא ללמדך שכל היועץ רעה על ישראל כאלו יועץ רעה כלפי מעלה, לכך נאמר "ממך יצא חושב על ה'" וגו'.

מפירותיו סופו של אותו האיש לכרות מן העולם. באותה שעה אמר הקב"ה למלאכי השרת; מן אותה שעה שיצרת אתכם מוכנים להציל את בני ישראל, רדו מלפני וראו את בני חביבי בני אברהם ויצחק ויעקב שמשליכין אותן בנהר. מיד ירדו המלאכים מלפניו כשהיו מבוהלים ועומדים במים עד ארכבותיהם והיו מקבלין את בניהם של ישראל ומניחין אותן על פני הסלעים, והקב"ה היה מוציא להן כמין דדים מן הסלעים ומניקין אותן, לקיים מה שנאמר "ויניקהו דבש מסלע" וגו' (דברים ל"ב).

גזירה שניה שגזר פרעה: כל מי שאינו משלים מתכונת הלבנים - יהיו בונין אותו בבנין תחת השורה של לבנים. והיה הקב"ה משמיע קולן של ישראל בתוך מצרים, שהיו יוצאות על נפשיות של ישראל תחת השורה של לבנים והציל הקב"ה אותן ע"י שנשבר הבנין ויוצאין ממנו כצפור הניצל מן הפח שנשבר ויוצא, שנאמר (משלי כ"ז) "כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו", ואומר "נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו" (תהלים קכ"ד).

והיה בדעתו של הקדוש ברוך הוא שיעלה נילוס הנהר ויאבד את מצרים כולה אחרי שיצאו ישראל ממצרים, מפני שהשליכו את בני ישראל ליאור, ומפני מה הטביעם בים סוף? ברוך המקום ברוך הוא שאין לפניו משוא פנים, פושעים היו בישראל באותה שעה והיו אומרים בבריהם אנו בורחים כדרך שבני אדם בורחים ואין בו כח להציל, מיד אמר הקב"ה למשה "דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירות וגו' ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ" וגו'. פי החירות מצד אחד ומצריים מצד אחד, מְגֹדֵל מצד אחד ובעל